

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 57

van **CATHY COUDYSER**

datum: 28 oktober 2022

---

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Oprichting UNESCO categorie 2-centrum - Ondersteuning vanuit Vlaanderen

In zijn beleids- en begrotingstoelichting (BBT) 2022 kondigde de minister aan dat zijn administratie dit jaar het proces voor het updaten van de Vlaamse visienota Immaterieel Cultureel Erfgoed uit 2010 zou afronden.

Tijdens de zitting van 20 mei 2022 nam de Vlaamse Regering kennis van een geactualiseerde beleidsvisie betreffende het Vlaamse beleid voor het borgen van immaterieel erfgoed. Die geactualiseerde beleidsvisie, zo lees ik in de mededeling, zal de leidraad vormen voor het beleid voor de komende tien jaar.

In zijn beleidsvisie schuift de minister acht prioritaire uitdagingen naar voren. Onder de achtste prioriteit (de uitbouw en differentiatie van de Vlaamse internationale beleidsvoering rond immaterieel erfgoed) geeft hij aan te willen onderzoeken of het zinvol kan zijn vanuit Vlaanderen om deel te nemen aan of het initiatief te nemen tot oprichting van een internationaal expertisecentrum rond immaterieel erfgoed (UNESCO categorie 2-centra voor de Conventie 2003). De kosten en baten van een dergelijk engagement zou hij tegen elkaar laten afwegen door de Vlaamse Unesco Commissie.

Er zijn momenteel wereldwijd acht Unesco categorie 2-centra in Algerije, Bulgarije, China, Iran, Japan, Peru, Zuid-Korea en de Verenigde Arabische Emiraten. In West-/Noord-Europa is er op heden nog geen centrum voorhanden.

De centra staan onder toezicht van UNESCO maar worden opgericht en gefinancierd door de lidstaten zelf met als doel bij te dragen aan het verwezenlijken van de doelstellingen van UNESCO. Naast een aantal gemeenschappelijke doelstellingen (zoals het vrijwaren van de UNESCO-conventie met betrekking tot het borgen en de promotie van immaterieel cultureel erfgoed), heeft elk centrum ook nog een eigen thematische focus.

Dat voornemen is niet nieuw want ook de voorbije legislatuur werd de haalbaarheid van de oprichting van een UNESCO categorie 2-centrum voor immaterieel erfgoed in België/Vlaanderen al onderzocht. In het antwoord van toenmalig minister Gatz op mijn schriftelijke vraag nr. 267 van 17 mei 2017 lees ik dat Vlaanderen toen al een positief politiek standpunt innam ten aanzien van de oprichting van een dergelijk centrum maar dat dit, gezien de nood aan een breed (financieel) draagvlak enkel kon worden uitgevoerd met medewerking van de andere entiteiten (andere gemeenschappen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest). Een gezamenlijk voorstel voor de inhoudelijke focus en werking van een toekomstig centrum werd opgemaakt. Eind februari 2017 werd meegedeeld aan UNESCO dat er op dat moment geen Belgisch engagement was om een officiële aanvraagprocedure bij UNESCO op te starten aangezien intra-Belgisch geen eensgezindheid kon worden bereikt over een verdeelsleutel voor de recurrente kosten en de vestigingslocatie.

**Vlaams
Parlement**

In de 'Strategy for Category 2 Institutes and Centres under the auspices of UNESCO' lees ik: "Only existing institutions with their own legal personality and with a proven track record of excellence of at least two years in UNESCO's fields of competence are eligible for designation as category 2 institutes and centres. The activities of category 2 institutes and centres must be international or regional, in scope and shall contribute to the global development agendas. Entities with a national scope only do not qualify for designation as category 2 institutes and centres. Where a proposal is submitted by a single Member State, that proposal must be accompanied by a minimum of two (2) letters of support from two other Member States, or international intergovernmental bodies, or other category 2 institutes and centres."

1. Kan de minister meer toelichting geven over het gezamenlijke voorstel (inhoudelijke focus en werking) dat tijdens de voorbije legislatuur werd voorbereid? In welke mate zal op dat voorstel worden voortgewerkt, of kiest de minister ervoor om een volledig nieuw traject daarvoor op te starten?
2. Handhaaft Vlaanderen het standpunt dat een dergelijk engagement enkel kan worden opgenomen wanneer de overige gemeenschappen en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest daar (financieel) mee in participeren?
3. Kan de minister verduidelijken of daar sinds 2017 intra-Belgisch nog verdere gesprekken over hebben plaatsgevonden? Zo niet, zal de minister het voortouw nemen om die intra-Belgische gesprekken opnieuw op te starten?
4. Kan de minister verduidelijken of, en zo ja, welke instelling(en) in Vlaanderen/België voldoet(n) aan de bovenvermelde criteria en bijgevolg in aanmerking kan (kunnen) komen om voorgedragen te worden als UNESCO categorie 2-centrum?
5. Heeft de minister of zijn administratie weet van andere Noord- of West-Europese landen die lid zijn van UNESCO en die interesse hebben om samen met Vlaanderen/België hun schouders onder een bijkomend UNESCO categorie 2-centrum in Noord-West-Europa te zetten? In welke mate staan zij open voor de inplanting van dat centrum in Vlaanderen? Of zouden zij dat centrum (met steun vanuit Vlaanderen/België) graag in eigen land oprichten?
6. Heeft de minister al formeel opdracht gegeven aan de Vlaamse Unesco Commissie om een kosten-batenanalyse uit te voeren en advies ter zake te formuleren? Zo ja, tegen wanneer mogen de resultaten daarvan verwacht worden?
7. Wanneer verstrijkt de eerstvolgende deadline voor de indiening van nieuwe kandidaturen voor UNESCO categorie 2-centra bij UNESCO?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 57 van 28 oktober 2022

van **CATHY COUDYSER**

---

1. Aan de Vlaamse Unesco-commissie zal advies worden gevraagd rond de haalbaarheid en wenselijkheid om vanuit België of Vlaanderen in te zetten op een Unesco Cat II-centrum in het kader van de conventie 2003. Zo een Unesco Cat II-centrum betekent een aanzienlijke investering. Daarom is eerst een kosten-baten-analyse nodig. In afwachting van die analyse, kan ik nog geen uitspraken doen over een eventuele kandidaatstelling bij Unesco en de manier waarop we zouden kunnen verder werken op het voorstel gemaakt in de vorige legislatuur.
2. Zoals gesteld hierboven, wil ik eerst het advies afwachten van de Vlaamse Unesco-commissie, ook rond de vraag of Vlaanderen een dergelijk engagement eventueel alleen wil dragen. De focus van zo een centrum, de financiële implicaties... zijn daarbij aspecten die we mee in rekening moeten nemen. Een kandidaatstelling bij Unesco gebeurt door de Permanente Vertegenwoordiging van België bij Unesco. Dit wil zeggen dat er een akkoord tussen gemeenschappen en het Brussels gewest nodig is, vooraleer de voordracht kan gebeuren.
3. Noch op politiek noch op ambtelijk niveau zijn sinds 2017 intra Belgisch gesprekken gevoerd over een eventuele kandidaatstelling voor een Cat II-centrum. Een eventuele heropstart van die gesprekken is momenteel wat voorbarig.
4. Zoals eerder gesteld, is voor mij de kosten-baten-analyse een eerste stap in dit proces. Het in kaart brengen van organisaties in Vlaanderen en België die een rol kunnen opnemen in een Cat II-centrum, wil ik graag aan bod zien komen in het advies van de Vlaamse Unesco-commissie.
5. Ik heb momenteel geen weet van concrete interesse vanuit andere lidstaten binnen de conventie. In het kader van het actualiseren van de beleidsvisie voerde de administratie gesprekken met betrokkenen uit Nederland, Letland, Finland en ook uit Wallonië. Uit die gesprekken bleek dat de wens een Cat II-centrum op te zetten bij hen niet sterk leefde, of dat het, in het licht van de vele uitdagingen binnen het implementeren van de Unesco-conventie en het voeren van een immaterieel-erfgoedbeleid momenteel geen prioriteit is. Het ging weliswaar slechts om een beperkt aantal geïnterviewden. Het in kaart brengen van eventuele samenwerkingsopportunities met andere landen, zal ik ook deel laten uitmaken van het advies dat zal gevraagd worden aan de Vlaamse Unesco-commissie.
6. Het departement Cultuur, Jeugd en Media zal begin 2023 de adviesvraag uitsturen naar de Vlaamse Unesco-commissie. Voor de zomer van 2023 verwacht ik daar de resultaten van.
7. Op de [website van Unesco](#) vind je meer informatie over de manier waarop de kandidaatstelling voor Cat II-centra is geregeld. Concrete indiendata worden niet vermeld. Er is sprake van '31 maart van het eerste jaar van het C/5 biennium', maar wat dit concreet betekent zou verder met het Unesco-secretariaat moeten worden besproken. Momenteel is het daar echter te vroeg voor. Een kalender met mogelijke

indiendata voor de komende jaren laat ik ook voorzien binnen het advies van de Vlaamse Unesco-commissie.